

CI ZaščitimoOtrokePredSevanjem

Uroš Vidović, pobudnik, Borut Valentinčič, pobudnik

Ulica bratov Knapič 24

1000 Ljubljana

URAD PREDSEDNIKA REPUBLIKE SLOVENIJE

gospod Borut Pahor, predsednik

Erjavčeva 17

1000 Ljubljana

ZADEVA: prošnja za pomoč pri varovanju zdravja naših otrok

Spoštovani gospod predsednik,

na Vas se obračava kot predstavnika civilne iniciative »ZaščitimoOtrokePredSevanjem«, katere izključni namen je preprečitev postavitve dveh najmočnejših tranzitnih daljnovodov, vsakega napetosti po 400 kV, v neposredni bližini vrtcev in šol.

Kot ste morda seznanjeni, namerava Republika Slovenija zgraditi daljnovoda, ki sta primarno namenjena trgovanju z električno energijo med državami – v konkretnem primeru gre za prodajo električne energije z vzhoda na zahod (Madžarska – Italija); daljnovoda torej prvenstveno nista namenjena oskrbi lokalnega prebivalstva z električno energijo, temveč zaslužku ELES-a.

Kljub dejstvu, da je daljnovoda mogoče zgraditi po trasi, po kateri se izogneta vsem poseljenim objektom najmanj za 150 m, namerava ELES zaradi domnevno cenejše izgradnje in domnevnega varovanja naravne in kulturne dediščine na Ljubljanskem barju graditi navedena objekta le nekaj 10 m od OŠ Brod, OŠ in vrtca Dobrova, vrtca Vižmarje Brod, pa tudi neposredno nad igrišči za trening NK Arne Tabor 69, kjer 250 članov, predvsem otrok, vsak dan trenira nogomet. V primeru takšne rešitve bo približno 1800 otrok vsakodnevno izpostavljeno sevanju z nizkofrekvenčnimi elektromagnetnimi valovi (v nadaljevanju EMS).

ELES namerava to storiti kljub mnogim študijam, ki potrjujejo bistveno povečano incidenco levkemije pri otrocih, ki so izpostavljeni EMS; tovrstne študije so objavljene v najvišje uvrščenih svetovnih medicinskih revijah kot npr. British Medical Journal, British Journal of Cancer, American Journal of Epidemiology itn. (Študije so dostopne na internetnem naslovu

www.brod.si). Tudi Svetovna zdravstvena organizacija je prek svoje Agencije za raziskave raka obravnavala EMS kot mogoč dejavnik tveganja za nastanek otroške levkemije in ga kot takega uvrstila v kategorijo 2B, pri čemer so kategorije postavljene od 1 (dokazano nevarno) do 4 (nenevarno).

Navedenim smernicam je sledila tudi Republika Slovenija. Tako je Ministrstvo za zdravje RS leta 2011 sprejelo Strategijo RS za zdravje otrok in mladostnikov v povezavi z okoljem. V tej strategiji je med drugim zapisano, da obstajajo številne epidemiološke raziskave, ki kažejo na povezavo med izpostavljenostjo elektromagnetnim poljem zaradi bivanja v bližini visokonapetostnih električnih vodov ter povišano stopnjo otroške levkemije (strategija je prav tako dostopna na

[\(http://www.mz.gov.si/si/delovna_podrocja/javno_zdravje_preprecevanje_bolezni_in_krepitev_zdravja/okolje_in_zdravje/okolje_in_zdravje_otrok/\)](http://www.mz.gov.si/si/delovna_podrocja/javno_zdravje_preprecevanje_bolezni_in_krepitev_zdravja/okolje_in_zdravje/okolje_in_zdravje_otrok/)).

Vse navedeno v svojem mnenju, ki ga prilagamo, potrjuje tudi prof. dr. Metoda Dodič Fikfak, dr. med., predstojnica Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa pri UKC v Ljubljani. Omenjena strokovnjakinja je opozorila na zavajajoča tolmačenja predpisov v vmesni študiji variant, ki jo za ELES po naročilu izdeluje Elektroinštitut Milan Vidmar, ELES pa jo uporablja pri upravičevanju svoje odločitve. Obenem je strokovnjakinja opozorila tudi na nevarnost slepega zaupanja mejnim vrednostim ter na dolžnost vseh odločevalcev, da pri umeščanju takšnih objektov v prostor upoštevajo previdnostni princip. Kot pravi prof. Dodič Fikfakova:

*»V primeru razvrščanja v 2B skupino mora nujno veljati **previdnostni princip**, ki odločevalcem narekuje, da načrtujejo, zagovarjajo in izvršujejo načrte tako, da ne škodujejo človeku tudi v primerih, ko je neka povezava še relativno negotova. Velja zaključiti s predhodnimi avtorji, ki opozarjajo, da:*

- *smo dolžni spoštovati previdnostni princip in da*
- *smo dožni zaščititi populacijo, predvsem pa najbolj občutljiva bitja, otroke.«*

Glede na vse navedeno smo se bili starši prizadetih otrok prisiljeni organizirati v civilno iniciativo »ZaščitimoOtrokePredSevanjem«, ki si prizadeva, da daljnovoda ne bi bila v neposredni bližini šol in vrtcev. Uvodoma smo s strani Ministrstva za okolje in prostor pridobili trenutno dokumentacijo, povezano z izbiro trase za izgradnjo novih daljnovodov. Iz prejete vmesne dokumentacije je razvidno, da bo ELES na vsak način poskušal zgraditi daljnovoda mimo šol in vrtcev. Da bi to lahko upravičili, je ELES (oziroma prej omenjeni Elektroinštitut Milana Vidmarja), v študiji zelo zmanjšal pomen vpliva EMS na ljudi, predvsem otroke. Očitno velja po mnenju ELES-a načelo previdnosti pri umeščanju takšnih objektov v prostor le za ptice na Ljubljanskem barju, za otroke pa ne, čeprav gre za temeljno načelo, uzakonjeno tako v mednarodnem pravu kot tudi pri nas. Lahko izpostavimo tudi, da se v obravnavani študiji variant OŠ Brod oziroma OŠ Dobrova vodita kot le ena od objektov v območju vpliva daljnovodov, kar pomeni, da ima bližina šole, ki jo obiskuje 560 otrok, enako težo, kot bližina vsakega drugega stanovanjskega objekta tudi če v njem živi le ena oseba ali pa nihče. Vrtec Vižmarje Brod in NK Arne Tabor 69 v študiji sploh nista omenjena in kot taka tudi ne upoštevana.

Spoštovani gospod predsednik, verjamemo, da ste v zgornjem besedilu tudi sami prepoznali nujnost po aktivni vključitvi vseh institucij države za preprečitev tovrstnega ogrožanja otrok v njihovih najbolj občutljivih letih.

Zavedamo se, da je izgradnja daljnovodov potrebna in da je pri tem nujno žrtvovati določene dobrine. Trdimo pa, da sta varnost in zdravje naših otrok vrednoti, ki nista naprodaj. Domnevno nekoliko dražja gradnja in domnevno varstvo naravne in kulturne dediščine Ljubljanskega barja sta pri odločanju o umeščanju daljnovodov v prostor sicer pomembna, vendar sta v primerjavi z zdravjem otrok nerelevantna. Verjamemo, da je takšno razmišljanje za Republiko Slovenijo in njene ljudi edino sprejemljivo!

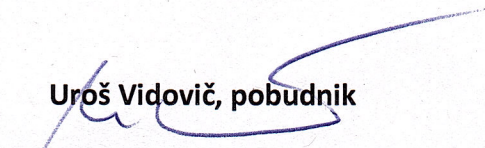
Prosimo vas za pomoč v boju proti žrtvovanju zdravja naših otrok zaradi pridobivanja dobička podjetij.

Ob tej priložnosti Vas tudi vabimo, da si osebno ogledati razmere na najbolj kritičnih točkah ob t. i. Severni trasi – z veseljem vam jih bomo predstavili.

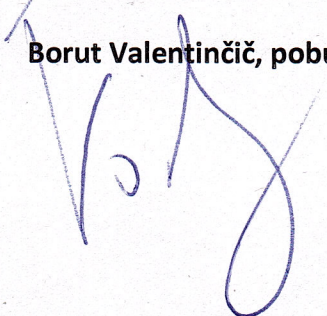
Za vašo pomoč se Vam zahvaljujemo.

S spoštovanjem in lepimi pozdravi,

CI ZaščitimoOtrokePredSevanjem

Uroš Vidovič, pobudnik

Borut Valentinčič, pobudnik

V Ljubljani, 3. 5. 2016

Uroš Vidovič 041 606 945

uros.vidovic@brod.si

Borut Valentinčič 041 649 016

borut.valentincic@brod.si